

bijlage

Toezichtverslag 2014; financieel toezicht op provincies

Bijlage nummer	1
Datum	13 mei 2014
Ons kenmerk	2014-0000042241

Inleiding

Jaarlijks doet de Directie Bestuur, democratie en financiën (onderdeel van het Directoraat-Generaal Bestuur en Koninkrijksrelaties) verslag van het namens de minister van BZK uitgeoefende toezicht op de provinciale financiën. Hierbij gaat het om het financieel toezicht op de provincies, zoals geregeld in hoofdstuk XIII (paragraaf 3) van de Provinciewet en om het financieel toezicht op gemeenschappelijke regelingen waaraan provincies deelnemen, zoals geregeld in hoofdstuk IV (paragraaf 3) van de Wet gemeenschappelijke regelingen en hoofdstuk XIII (paragraaf 3) van de Provinciewet.

Het uitgevoerde financieel toezicht op de provincies richt zich op de beoordeling van de financiële positie van de provincies. Dit is primair gebaseerd op de beoordeling van de provinciale begrotingen, die reëel en structureel in evenwicht dienen te zijn. Structureel evenwicht gaat uit van een begrotingssaldo dat het resultaat is van uitsluitend structurele baten en lasten. Om te kunnen vaststellen of dit het geval is, is gebruik gemaakt van de richtlijnen over de incidentele baten en lasten die zijn opgenomen in de notitie van de commissie BBV van januari 2012. Bij het oordeel over het begrotingsevenwicht worden ook (de ontwikkeling van) het weerstandsvermogen en de vrije beleidsruimte betrokken.

De manier waarop aan het financieel toezicht invulling wordt gegeven, is vastgelegd in het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader 'Zichtbaar toezicht' van februari 2008. Dit toezichtkader is bestuurlijk vastgesteld door de minister van BZK en de gedeputeerden verantwoordelijk voor financieel toezicht.

Het in 2013 uitgeoefende financieel toezicht

Ingegaan zal worden op het toezicht op de provinciale begrotingen 2014 (en jaarrekeningen 2012) en de meerjarenramingen 2015-2017. Wat zijn de belangrijkste bevindingen en tot welk oordeel heeft dit geleid inzake de financiële toezichtvorm?

Daarnaast is wederom onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de paragraaf verbonden partijen in de programmabegroting. Ook provincies brengen steeds meer activiteiten onder bij verbonden partijen, zoals bij regionale uitvoeringsdiensten. De begroting moet daarom meer inzicht bieden in de aard, omvang en risico's van de verbonden partijen. Hiertoe is per 1 juli 2013 art. 15 van het BBV aangepast. Getoetst is of de begrotingsparagraaf voldoet aan de

voorschriften die thans worden gesteld. Daarnaast is onderzocht welke voortgang is geboekt ten opzichte van de presentatie in de begroting 2013.

Datum
13 mei 2014

Financieel toezicht op provinciale begrotingen 2014 en meerjarenramingen 2015-2017 (en jaarrekeningen 2012)

De belangrijkste bevindingen zijn:

- Alle provincies hebben voor het jaar 2013 begrotingen ingediend die sluitend zijn of een positief saldo hebben. Als gecorrigeerd wordt voor incidentele elementen, vertoont één provincie (Gelderland) een structureel tekort, dat wil zeggen dat de structurele lasten niet worden gedekt door structurele baten. Bij deze provincie doet zich het tekort niet voor in de meerjarenraming. Bij de beoordeling van het structureel en reëel evenwicht wordt ook het weerstandsvermogen en de vrije beleidsruimte betrokken. Op grond hiervan acht ik de conclusie gerechtvaardigd dat er voldoende bevindingen zijn waaruit blijkt dat deze provincie over het genoemde evenwicht beschikt of zou kunnen gaan beschikken.
- Alle provincies hebben over het jaar 2012 jaarrekeningen ingediend met een positief saldo.
- De provincies hebben de begrotingen en rekeningen ingezonden binnen de wettelijk gestelde termijnen (in artikel 207, lid 2 van de Provinciewet).
- Voor alle provincies geldt dat ook met betrekking tot de inhoud van de verplichte paragrafen (met toelichtende dwarsverbanden binnen de begroting), de begroting op hoofdlijnen voldoet aan de te stellen eisen van wet- en regelgeving.

Het totaal van de algemene reserves en bestemmingsreserves van alle provincies wordt per 1 januari 2014 geraamd op bijna € 14,8 miljard (per 1 januari 2013 was dit ruim € 15,6 miljard). In de periode 2014-2017 is er per saldo sprake van een geraamde onttrekking aan de reserves van € 2,7 miljard (in de periode 2013-2016 was dit € 1,1 miljard). Dit betekent een afname van ruim 18% ten opzichte van 2014 (vorig jaar was sprake van een geraamde afname van 7%).

Op grond van het vorenstaande is geconcludeerd dat er voor geen van de provincies aanleiding is om voor het jaar 2014 op basis van de financiële positie of anderszins over te gaan tot het instellen van preventief toezicht. Dit oordeel en de belangrijkste toezichtbevindingen zijn in toezichtbrieven aan Provinciale Staten (aanbevelingen en meer uitgewerkte bevindingen evenals verzoeken tot verbetering als er niet cf. wet- en regelgeving is gehandeld) en Gedeputeerde Staten (op hoofdlijnen) opgenomen. De toezichtbrieven zijn in december 2013 verzonden en aan Provinciale Staten is gevraagd om vóór 1 april 2014 te reageren op de aanbevelingen en bevindingen.

Onderzoek naar de paragraaf verbonden partijen in de programmabegroting

Op grond van het onderzoek kon worden vastgesteld dat de informatie over de verbonden partijen in de provinciale begrotingen verder is verbeterd, maar nog niet in alle opzichten voldoet aan de eisen die in art. 15 BBV zijn gesteld aan de lijst van verbonden partijen. Geen enkele provincie heeft ramingen voor 2014 opgenomen. Hierdoor kan niet worden vastgesteld (indien dit van toepassing is) of voor de bijdrage van de provincie aan de verbonden partij in de programmabegroting voldoende middelen zijn gereserveerd. Dit is van belang omdat de praktijk is dat verbonden partijen steeds vaker over geen of weinig eigen vermogen beschikken. Hogere kosten van de verbonden partij leiden daardoor direct tot een hogere bijdrage van de deelnemer(s).

Aangezien de wijziging van het BBV op dit punt onvoldoende duidelijk is, is in de decembercirculaire 2013 van het gemeente- en provinciefonds nader aandacht besteed aan de uitleg die aan art. 15 lid 2.c t/m 2.e moet worden gegeven.

Datum
13 mei 2014

Financieel toezicht gemeenschappelijke regelingen

In het kader van het financieel toezicht op de gemeenschappelijke regelingen waaraan de provincies deelnemen, worden in grote lijnen dezelfde beoordelingscriteria gehanteerd als hiervoor voor de provincies is weergegeven.

In 2013 hebben we bij het toezicht op de gemeenschappelijke regelingen gelet op de tijdige inzending, de sluitendheid van de begroting en de bevindingen van de accountant bij de jaarrekening. Een uitzondering op de termijn voor inzending van de begroting (15 juli), is dit jaar gemaakt voor de Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's). Om de toezichtvorm van een RUD voor 2014 te kunnen bepalen, moest deze vóór 1 januari 2014 zijn opgericht. RUD's die hun begroting niet voor 15 november hebben toegezonden, zijn onder preventief toezicht geplaatst. Dit is het geval voor de Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO).
